

Fra loven: Arbejdsnoter ift vores case-samling:

”Samarbejdet om det anbragte barn”

RIFT kiggede lov og vejledning og fandt frem til disse vigtige steder om kommunernes forpligtelser og ansvar for:

Information til/ inddragelse af forældre og familier, opstilling af rammer for samarbejdet mm

Det er vores egne arbejdsoverskrifter, der står med gul baggrund

Relevante § og punkter i vejledningen nr. 9142 af 26.02.2019:

§ 46 vejledning generelt

Pkt. 14 – 15 bl.a. om kontinuitet, nære miljø mm

§ 47 systematisk inddragelse

Kapitel 11

Særlig støtte til børn og unge

Formål

§ 46. Formålet med at yde støtte til børn og unge, der har et særligt behov herfor, er at sikre, at disse børn og unge kan opnå de samme muligheder for personlig udvikling, sundhed og et selvstændigt voksenliv som deres jævnaldrende. Støtten skal ydes med henblik på at sikre barnets eller den unges bedste og skal have til formål at

- 1) sikre kontinuitet i opvæksten og et trygt omsorgsmiljø, der tilbyder nære og stabile relationer til voksne, bl.a. ved at understøtte barnets eller den unges familiemæssige relationer og øvrige netværk,
- 2) sikre barnets eller den unges muligheder for personlig udvikling og opbygning af kompetencer til at indgå i sociale relationer og netværk,
- 3) understøtte barnets eller den unges skolegang og mulighed for at gennemføre en uddannelse,
- 4) fremme barnets eller den unges sundhed og trivsel og
- 5) forberede barnet eller den unge til et selvstændigt voksenliv.

Stk. 2. Støtten skal være tidlig og helhedsorienteret, så problemer så vidt muligt kan forebygges og afhjælpes i hjemmet eller i det nære miljø. Støtten skal i hvert enkelt tilfælde tilrettelægges på baggrund af en konkret vurdering af det enkelte barns eller den enkelte unges og familiens forhold.

Stk. 3. Støtten skal bygge på barnets eller den unges egne ressourcer, og barnets eller den unges synspunkter skal altid inddrages med passende vægt i overensstemmelse med alder og modenhed. Barnets eller den unges vanskeligheder skal så vidt muligt løses i samarbejde med familien og med dennes medvirken. Hvis dette ikke er muligt, skal foranstaltningens baggrund, formål og indhold tydeliggøres for forældremyndighedsindehaveren og for barnet eller den unge.

Inddragelse af familie og netværk

§ 47. Kommunalbestyrelsen skal overveje, hvordan der kan ske en systematisk inddragelse af familie og netværk.

14. Servicelovens § 46, stk. 2 og 3, angiver, hvilke principper der skal lægges til grund for tilrettelæggelsen af støtten. Det fremgår således, at indsatsen skal ydes tidligt, så den i videst muligt omfang forebygger, at problemerne vokser sig store. Forskningen viser bl.a., at det er vigtigt for effekten af den forebyggende indsats, at der sættes ind tidligt. En tidlig indsats forudsætter bl.a., at der arbejdes tværfagligt med disse sager, for at den nødvendige viden er til stede, og at der samarbejdes mellem forskellige sektorer og faggrupper.

Målsætningen om en tidlig indsats er en vigtig forudsætning i reglerne om særlig støtte, jf. punkt 108-109 og 116-128 om den tidlige, forebyggende indsats efter servicelovens § 11 og punkt 184-185 om børnefaglige undersøgelser efter servicelovens § 50. En tidlig indsats kan være medvirkende til, at det undgås, at problemerne vokser sig så store, at de ikke kan afhjælpes i hjemmet eller i det nære miljø.

I formuleringen »det nære miljø« ligger, at kommunen både skal forsøge at drage nytte af ressourcerne hos personer i hjemmet, typisk forældremyndighedsindehaverne og hjemmeboende søskende, og også skal overveje, om der er andre nære pårørende og nærtstående personer i øvrigt, som vil kunne bidrage til løsning af problemerne. Dette kan være bedsteforældre, onkler, tanter, naboer, venner, venners forældre, skolelærere, sundhedsplejersker og pædagoger m.v. Forældre, der ikke har del i forældremyndigheden, vil eventuelt også kunne inddrages i opgaveløsningen. I denne sammenhæng er det dog vigtigt at være opmærksom på, om inddragelsen af det nære miljø i opgaveløsningen kan skabe konflikter og medføre uheldige følger for barnet eller den unge. Dette kan være særligt relevant i tilfælde af alvorlige æresrelaterede konflikter. Der henvises til kapitel 2 og i øvrigt til Ministeriet for Udlændinge og Integration (www.uim.dk) for vejledning om æresrelaterede konflikter. I forhold til inddragelsen af det nære miljø, kan der i øvrigt i forhold til anbringelse hos den nære familie henvises til punkt 398-399, i forhold til samvær og kontakt mellem barnet og andre end forældrene under en anbringelse henvises til punkt 465-471 og 478. I forhold til inddragelse i øvrigt henvises til punkt 144.

Servicelovens § 46, stk. 2, fastslår desuden, at støtte altid skal tilpasses det enkelte barn og den enkelte families behov.

15. Servicelovens § 46, stk. 3, hviler på principperne i FN's konvention om barnets rettigheder. Formuleringen indebærer, at barnet eller den unge skal hjælpes til at udforme sine egne synspunkter i alle faser af undersøgelsen og indsatsen. Børn og unge med funktionsnedsættelse kan have specielle behov for hjælp, f.eks. fordi funktionsnedsættelsen påvirker evnen til kommunikation. Det understreges, at barnets eller den unges synspunkter altid skal inddrages og tillægges passende vægt afpasset efter barnets alder og modenhed. Se i øvrigt punkt 145 ff.

om pligten til at tilbyde barnet eller den unge en samtale, før der træffes afgørelser som berører barnet eller den unge.

Det fremgår endvidere af servicelovens § 46, stk. 3, at løsninger på barnets eller den unges problemer, så vidt det er muligt, bør findes i forståelse med familien og med dennes medvirken. Uanset problemerne er barnet eller den unge en del af familien. Det er derfor væsentligt at bevare familieenheden, hvis mulighederne herfor er til stede. På den anden side signaleres det med bestemmelsen også, at denne forståelse med familien kun rækker til en vis grænse, dvs. at hvis barnets eller den unges forhold tilsiger et nødvendigt indgreb som strider mod forældrenes vilje, så må dette indgreb finde sted til trods for forældrenes manglende samtykke. Når det er nødvendigt at gribe ind med en foranstaltning mod forældrenes vilje, må begrundelsen, foranstaltningens formål, det forventede forløb samt de konsekvenser, der tilstræbes eller kan forudses, være beskrevet på en sådan måde at de er så tydelige som muligt for alle parter. Derved understreges det, at de tvangsmæssigt gennemførte foranstaltninger kræver en særlig opmærksomhed og omhyggelighed i såvel kommunikation, som i formuleringen af alle afgørelser. Dels fordi tvangsforanstaltninger er meget indgribende og dels fordi det erfaringsmæssigt vides, at det i disse meget vanskelige situationer kan være overordentligt svært for forældre, børn og unge at forstå og overskue, hvad der sker, og hvilke konsekvenser en tvangsforanstaltning får for dem. Anvendelse af foranstaltninger, der kan gennemføres tvangsmæssigt, er nærmere beskrevet i kapitel 12.

§50/ 51 undersøgelser

Punkt 170 –

Kapitel 8

Den børnefaglige undersøgelse

170. I dette kapitel beskrives reglerne om kommunens pligt til at undersøge forholdene nærmere, når det på baggrund af foreliggende oplysninger må antages, at et barn eller en ung, herunder et barn eller en ung med funktionsnedsættelse, har behov for særlig støtte. I kapitlet beskrives indholdet i undersøgelsen, herunder hvem kommunen må inddrage i undersøgelsen. Efterfølgende beskrives betingelserne for den unges og forældremyndighedsindehaverens samtykke i forbindelse med undersøgelsen og reglerne for kommunens frist for gennemførelse af undersøgelsen.

For de kommuner, som anvender ICS (Integrated Children's System) i sagsbehandlingen er det i de relevante punkter præciseret, hvad kommunen skal være opmærksom på.

Reglerne om gennemførelse af børnefaglige undersøgelser efter servicelovens § 50, som beskrives i de efterfølgende punkter, gælder også i sager, hvor dele af undersøgelsen foregår i

regi af børnehuse efter serviceloven §§ 50 a og b, fordi der er viden eller mistanke om overgreb mod et barn eller en ung. Særlige forhold i de

Samarbejdet om undersøgelsen

173. Afgørelsen om en undersøgelse af barnets eller den unges forhold skal så vidt muligt gennemføres i samarbejde med forældremyndighedens indehaver og den unge, når denne er fyldt 15 år.

Familien, og i særlig grad forældremyndighedsindehaveren, kan opfatte kommunens ønske om at gennemføre en børnefaglig undersøgelse i forhold til et eller flere børn i familien meget forskelligt. Nogle forældre vil f.eks. selv have gjort kommunen opmærksom på barnets, den unges eller familiens udfordringer og bakke fuldt op omkring en sådan undersøgelse, mens undersøgelsen for andre forældre i større eller mindre grad opleves som et udtryk for mistillid, indblanding i familiens private forhold, unødigt kontrol m.v. Dette kan f.eks. være tilfældet, hvis undersøgelsen iværksættes for at afdække et eventuelt behov for særlig støtte hos et barn eller en ung med funktionsnedsættelse. For at sikre det bedst mulige udbytte af undersøgelsen og et godt grundlag for de fremtidige samarbejdsrelationer mellem familien og kommunen skal udgangspunktet for den børnefaglige undersøgelse altid være, at kommunen aktivt skal søge at opnå dialog og samarbejde med forældrene om undersøgelsen. Kommunen skal således altid søge at opnå forældremyndighedsindehaverens accept af undersøgelsen og undersøgelsens formål, selvom der ikke er tale om et formelt samtykkekrav. Det er vigtigt, at forældrene så vidt muligt orienteres om undersøgelsens indhold og inddrages i arbejdet uanset deres holdning til undersøgelsen i øvrigt. Se også punkt 144 om inddragelse af familie og netværk.

Forældremyndighedsindehaverens forståelse for undersøgelsen har stor betydning, da undersøgelsen bør være en indledning til et samarbejde mellem kommunen og forældremyndighedsindehaveren om at løse barnets eller den unges vanskeligheder. Derfor bør der lægges vægt på at gennemgå formålet med og indholdet af undersøgelsen med forældrene og den unge, der er fyldt 15 år, samt hvordan undersøgelsen tilrettelægges. I den forbindelse vil det være naturligt, at inddrage forældremyndighedsindehaverens og den unges viden og forslag til, hvordan barnets eller den unges forhold bedst belyses, ligesom det f.eks. kan være hensigtsmæssigt at forklare, at man i forbindelse med undersøgelsen vil vurdere, om der skal foretages en undersøgelse af eventuelle andre børn i familien. Dette gælder også i de tilfælde, hvor forældremyndighedsindehaveren eller den unge, der er fyldt 15 år ikke bifalder undersøgelsen, jf. nedenfor.

I særlige tilfælde vil det ikke være muligt at indlede et positivt samarbejde med forældremyndighedsindehaveren og den unge, der er fyldt 15 år, ligesom der kan være tilfælde, hvor det vil være *særligt* besværligt eller meget tidskrævende. Det kan f.eks. være, hvis den ene af forældremyndighedsindehaverens bopæl ikke er kendt, og vedkommende ikke har kontakt med barnet, eller hvis forældremyndighedsindehaveren afviser eller ikke besvarer kommunens forsøg på dialog. I sådanne tilfælde kan kommunen undtagelsesvist gennemføre den

børnefaglige undersøgelse på trods af det helt eller delvist manglende samarbejde med forældremyndighedsindehaveren og den unge, der er fyldt 15 år.

Årsagen til, at der ikke stilles et formelt samtykkekrav er at forhindre, at situationer, hvor det af den ene eller anden årsag ikke er muligt at indlede et samarbejde med forældrene, bliver en barriere for at få undersøgt barnets eller den unges forhold og dermed for at give barnet eller den unge den nødvendige støtte.

Kommunen bør dog, uanset modviljen hos forældremyndighedsindehaverne og/eller den unge, der er fyldt 15 år, søge at samarbejde med disse personer om undersøgelsen i det omfang, det er muligt.

§ 68 b (afgørelse om valg af konkret anbringelsessted)

Kommunens opgaver i forbindelse med anbringelsen

§ 68 b. Kommunalbestyrelsen skal træffe afgørelse om valg af konkret anbringelsessted i overensstemmelse med handleplanen, jf. § 140. Samtidig med valg af anbringelsessted skal der tages stilling til barnets eller den unges skolegang. Er anbringelsesstedet beliggende i en anden kommune end barnets eller den unges opholdskommune, har opholdskommunen pligt til at underrette den stedlige kommune forud for anbringelsen.

Stk. 2. Ved valg af anbringelsessted skal kommunen vælge det anbringelsessted, som bedst kan imødekomme barnets eller den unges behov. Kommunen skal lægge vægt på anbringelsesstedets mulighed for at tilbyde nære og stabile voksenrelationer og herunder vurdere, om en anbringelse i en plejefamilie, jf. § 66, stk. 1, nr. 1-3, er mest hensigtsmæssig.

Stk. 3. Hvis barnet eller den unge har søskende, der er anbragt uden for hjemmet, skal kommunalbestyrelsen vælge samme anbringelsessted, medmindre de øvrige søskendes eller barnets eller den unges behov eller andre væsentlige forhold taler imod dette.

Stk. 4. Forud for anbringelsen skal kommunalbestyrelsen hjælpe barnet eller den unge med at finde en person i barnets eller den unges familie eller netværk, som kan udpeges til at være dennes støtteperson under anbringelsen. Kommunen kan efter behov dække støttepersonens udgifter til telefon, transport og lign.

Punkt 444 –

444. Når det er besluttet at anbringe et barn eller en ung uden for hjemmet, skal kommunen træffe afgørelse om valg af konkret anbringelsessted, så det er i overensstemmelse med den handleplan, der efter servicelovens § 140 skal være udarbejdet forud for beslutningen.

Kommunen skal vælge, hvilket konkret anbringelsessted der skal anvendes. Kommunen kan med fordel anvende Tilbudsportalen, der er et redskab til at vælge det konkrete anbringelsessted, se punkt 443. En afgørelse efter servicelovens § 68 b, stk. 1, er ikke alene en afgørelse om, hvilken type af anbringelsessted der skal anvendes. Afgørelsen dækker også valget af det konkrete fysiske sted, dvs. om der f.eks. vælges den ene plejefamilie frem for den anden. De forskellige typer af anbringelsessteder gennemgås i kapitel 15.

(68 d adoption)**§ 69 Ændret anbringelsessted**

§ 69. I det omfang det må anses for nødvendigt under hensyn til formålet med anbringelsen, skal kommunalbestyrelsen på baggrund af det løbende tilsyn med barnet eller den unge på anbringelsesstedet, jf. § 70 stk. 2, og § 148, træffe afgørelse om ændret anbringelsessted, behandling, uddannelse m.v. under opholdet.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsens afgørelse om ændring af anbringelsessted kræver samtykke fra forældremyndighedsindehaveren og den unge, der er fyldt 12 år, jf. dog stk. 3.

Stk. 3. Kan samtykke til ændret anbringelsessted ikke opnås, jf. stk. 2, skal børn og unge-udvalget træffe afgørelse om ændring af anbringelsessted. Ved afgørelsen skal børn og unge-udvalget under hensyn til formålet med anbringelsen og barnets eller den unges behov for kontinuitet i opvæksten vurdere, om barnets eller den unges behov for støtte bedst imødekommes ved en ændring af anbringelsessted. Afgørelse om valg af konkret anbringelsessted træffes herefter af kommunalbestyrelsen, jf. § 68 b, stk. 1.

Stk. 4. Til brug for børn og unge-udvalgets afgørelse om ændring af anbringelsessted, jf. stk. 3, skal kommunalbestyrelsen udarbejde en indstilling, der indeholder

- 1) den seneste handleplan, jf. § 140,
- 2) barnets eller den unges holdning til ændringen af anbringelsesstedet, jf. § 48,
- 3) en beskrivelse af, hvorvidt supplerende støtte til barnet eller den unge, jf. § 52, stk. 3, nr. 9, under fortsat ophold på det aktuelle anbringelsessted kan imødekomme barnets eller den unges behov for støtte,
- 4) en beskrivelse af et nyt anbringelsessteds forventede egnethed til at imødekomme barnets eller den unges behov for støtte og for nære og stabile voksenrelationer,
- 5) en udtalelse fra det aktuelle anbringelsessted, jf. stk. 5, og
- 6) øvrige nødvendige oplysninger.

Stk. 5. Kommunalbestyrelsen skal, inden der træffes afgørelse om ændret samvær samt afgørelse om hjemgivelse eller ændret anbringelsessted, indhente udtalelse fra det aktuelle anbringelsessted til belysning af sagen.

461. En ændring af barnets eller den unges anbringelsessted kan føles som en meget indgribende afgørelse for forældrene og barnet eller den unge. Derfor kræver en ændring af anbringelsesstedet samtykke fra forældremyndighedsindehaveren og den unge, der er fyldt 12 år, jf. servicelovens § 69, stk. 2. Det gælder uanset, om anbringelsen af barnet eller den unge uden for hjemmet er iværksat med eller uden samtykke.

Kommunen skal på baggrund af det løbende tilsyn med barnet eller den unge på anbringelsesstedet træffe afgørelse om ændring af anbringelsessted, i det omfang det anses for nødvendigt under hensyn til formålet med anbringelsen.

I de tilfælde, hvor der ikke kan opnås samtykke, forudsætter en ændring af anbringelsesstedet som hovedregel, at der træffes afgørelse i børn og unge-udvalget om grundlaget for at flytte barnet eller den unge er til stede. Børn og unge-udvalget træffer afgørelse om at ændre anbringelsesstedet i de tilfælde, hvor det anses nødvendigt under hensyn til formålet med

anbringelsens, jf. § 69, og hvor udvalget vurderer, at barnets eller den unges behov for støtte bedst imødekommes ved en ændring af anbringelsesstedet, herunder af hensyn til barnets eller den unges behov for kontinuitet i anbringelsen.

Til brug for børn og unge-udvalgets afgørelse om ændring af anbringelsessted, jf. § 69, stk. 3, skal kommunen udarbejde en indstilling, der indeholder:

- 1) Den seneste handleplan, jf. § 140, der angiver formålet med indsatsen, og hvilken indsats, der er nødvendig for at opnå formålet med anbringelsen samt barnets eller den unges behov for at blive anbragt på et nyt anbringelsessted. Handleplanen tager bl.a. udgangspunkt i det løbende tilsyn med barnet eller den unge.
- 2) Barnets eller den unges holdning til ændringen af anbringelsesstedet, jf. § 48.
- 3) En beskrivelse af, hvorvidt supplerende støtte til barnet eller den unge, jf. § 52, stk. 3, nr. 9, under fortsat ophold på det aktuelle anbringelsessted kan imødekomme barnets eller den unges behov for støtte.
- 4) En beskrivelse af et nyt anbringelsessteds forventede egnethed til at imødekomme barnets eller den unges behov for støtte og for nære og stabile voksenrelationer. Kommunen skal herunder vurdere, hvorvidt barnet eller den unge har opnået så stærk tilknytning til det aktuelle anbringelsessted, at det på kortere eller længere sigt må antages at være af væsentlig betydning for barnet eller den unge at forblive på anbringelsesstedet og om et behov for yderligere støtte til barnet eller den unges eller anbringelsesstedet kan være et alternativ til flytning. Det kan f.eks. være i tilfælde, hvor et barn eller en ung har været anbragt i en plejefamilie siden fødslen og ved overgang til skolealderen har støttebehov, som plejefamilien ikke har kompetencer til at kunne imødekomme, men hvor det vurderes, at yderligere støtte til plejefamilien og/eller barnet eller den unge kan bringe barnet eller den unge i en positiv udvikling ved fortsat anbringelse i familien.
- 5) En udtalelse fra det aktuelle anbringelsessted og endeligt øvrige nødvendige oplysninger f.eks. oplysninger fra barnets daginstitution.

Der er tale om en ikke-udtømmende liste, da der kan være andre end de nævnte elementer, der kan være nødvendige for sagens oplysning i en konkret sag. Der kan i øvrigt henvises til Ankestyrelsens principafgørelse 3-16 om procedure og krav til indstilling til børn og unge-udvalget ved behandling af sager om ændring af anbringelsessted.

§ 70 opflg. Handleplan

§ 70. Kommunalbestyrelsen skal senest 3 måneder efter, at der er iværksat en foranstaltning over for barnet, den unge eller de vordende forældre, vurdere, om indsatsen skal ændres, og om handleplanen, jf. § 140, eller relevante dele af en helhedsorienteret plan, jf. § 140 a, skal revideres. Kommunalbestyrelsen skal herefter med højst 6 måneders mellemrum foretage en sådan vurdering. Afgørelse om revision af handleplanen eller relevante dele af en helhedsorienteret plan træffes så vidt muligt med samtykke fra forældremyndighedsindehaveren og den unge, der er fyldt 15 år.

Stk. 2. Ved anbringelse uden for hjemmet skal vurderingen af indsatsen efter stk. 1 og af behovet for revision af handleplanen eller relevante dele af en helhedsorienteret plan ske på baggrund af det løbende tilsyn med barnet eller den unge, jf. § 148, stk. 1, og efter kontakt med forældremyndighedsindehaveren. Tilsynet efter § 148, stk. 1, skal omfatte mindst to årlige

tilsynsbesøg på anbringelsesstedet, hvor kommunen taler med barnet eller den unge. Samtalen skal så vidt muligt finde sted uden tilstedeværelse af ansatte fra anbringelsesstedet. Vurderingen skal omfatte en stillingtagen til, hvorvidt andre forhold end de hidtil beskrevne, jf. § 140, er relevante, og i så fald skal disse indgå i en revideret handleplan eller relevante dele af en helhedsorienteret plan.

Stk. 3. For unge, der er idømt en sanktion efter straffelovens § 74 a, skal vurdering og revision af handleplan eller en helhedsorienteret plan og indsats særlig vedrøre, hvordan det sikres, at den unge kommer i uddannelse eller beskæftigelse. Det skal senest i forbindelse med den første vurdering konkretiseres, hvordan de overordnede mål om uddannelse og beskæftigelse nås i løbet af sanktionen.

Stk. 4. Er der udarbejdet en plan for støtten til forældrene efter § 54, stk. 2 eller 3, skal kommunalbestyrelsen tilbyde at revidere denne, når der er behov for det. Kommunalbestyrelsen skal, senest 3 måneder efter at barnet eller den unge har fået ophold uden for hjemmet, tilbyde en sådan revision. Kommunalbestyrelsen skal herefter med højst 12 måneders mellemrum foretage en vurdering af, om der er behov for at tilbyde en revision af planen eller af relevante dele af en helhedsorienteret plan.

§ 140 Handleplaner

§ 140 a. Når kommunalbestyrelsen skal udarbejde en handleplan til et barn eller en ung, jf. § 140, kan kommunalbestyrelsen tilbyde, at de elementer af en handleplan, jf. § 140, stk. 1, 3, 4 og 6, der vedrører forældrene, erstattes af en helhedsorienteret plan. For unge mellem 16 og 23 år kan kommunalbestyrelsen tilbyde, at handleplanen, jf. § 140, stk. 1-5, erstattes af en helhedsorienteret plan.

Stk. 2. Den helhedsorienterede plan, jf. stk. 1, kan tilbydes forældre og unge med komplekse og sammensatte problemer, hvor der kan eller skal udarbejdes flere planer for indsatserne, og hvor der er et koordinationsbehov forbundet hermed. Det er en forudsætning, at forældremyndighedsindehaveren og den unge, der er fyldt 16 år, giver samtykke til, at handleplanen erstattes af en helhedsorienteret plan.

Stk. 3. Den helhedsorienterede plan indeholder de sociale foranstaltninger og indsatser samt øvrige relevante indsatser efter anden lovgivning. Den helhedsorienterede plan skal opfylde kravene til indholdet af en handleplan efter § 140, stk. 1-5.

Handleplaner

Punkt 219- 226- 228-

Punkt 279-

Stk. 2-7. ---

219. Som udgangspunkt skal der altid udarbejdes en handleplan, før der iværksættes en foranstaltning efter reglerne om særlig støtte til børn og unge i servicelovens kapitel 11. Dette gælder også i forhold til børn og unge med funktionsnedsættelse. Handleplanen skal sikre, at formålet med foranstaltningen er beskrevet, og at der er klare mål for indsatsen. En handleplan kan i visse tilfælde erstattes af en helhedsorienteret plan efter servicelovens § 140 a. Den helhedsorienterede plan i disse fald skal opfylde kravene til indholdet m.v. af en handleplan

efter § 140. Der henvises til punkt 234-239 for nærmere beskrivelse af reglerne om helhedsorienterede planer og herunder om målgruppe, samtykke m.v.

Handleplanen skal som hovedregel udarbejdes efter, at kommunen har foretaget en undersøgelse efter § 50 af barnets eller den unges forhold. Planen skal derfor udarbejdes med udgangspunkt i de oplysninger, der er fremkommet gennem undersøgelsen. Kommunen skal med handleplanen således forholde sig til, hvilke af barnets eller den unges forhold og problemer der skal handles på og gøres en indsats i forhold til og angive, hvad målene er for denne indsats.

Selvom handleplanen skal udarbejdes, inden der træffes afgørelse om foranstaltninger, vil det i praksis ofte være oplagt, at kommunen forholder sig til, hvilke foranstaltningstyper der bedst muligt vil kunne opfylde målene for indsatsen. Handleplanen kan derfor udarbejdes i tæt sammenhæng med, at relevante foranstaltningstyper vurderes og overvejes. Efter bestemmelsen i § 140 skal kommunen altid udarbejde en handleplan i følgende tilfælde:

- Før der træffes afgørelser om foranstaltninger efter servicelovens § 52, § 76 eller § 76 a over for et barn eller en ung, der har behov for særlig støtte.
- Før der træffes afgørelse om foranstaltninger efter § 52 over for vordende forældre, hvor det må formodes, at det kommende barn vil få behov for særlig støtte umiddelbart efter fødslen.
- Når et barn eller en ung under 18 år har et behandlingskrævende stofmisbrug.
- Når en ung er idømt en sanktion efter straffelovens § 74 a.

Samarbejdet om handleplanen med forældremyndighedsindehavere og barnet eller den unge

226. Da der er et generelt krav om, at der skal udarbejdes en handleplan, før der iværksættes støtteforanstaltninger, kræver det ikke forældrenes samtykke at udarbejde handleplanen, men kommunen skal så vidt muligt altid udarbejde den i samarbejde med forældremyndighedens indehaver og barnet eller den unge, da det vil give en fælles forståelse af målet med indsatsen, der bl.a. kan medvirke til at forhindre en tilbagekaldelse af et samtykke til en foranstaltning. Det kan eksempelvis være svært at få forældrenes samtykke til handleplanen i sager, hvor der er sandsynlighed for, at der vil blive truffet afgørelse om anbringelse uden for hjemmet.

Det følger bl.a. af formålsbestemmelserne i servicelovens § 1 og § 46, at handleplanen så vidt muligt skal udarbejdes i samarbejde med barnet eller den unge og forældremyndighedens indehaver. Et forpligtigende samarbejde med forældremyndighedsindehaveren og barnet eller den unge er således det bedste udgangspunkt for at afhjælpe problemerne. Derfor er det også vigtigt, at både barnet eller den unge og forældrene forstår handleplanens enkelte elementer. Kommunen må i denne forbindelse være opmærksom på de særlige tilfælde, hvor tilstedeværelsen af en funktionsnedsættelse hos barnet eller den unge kan nødvendiggøre en særlig kommunikationsform, eller hvor det kan være vanskeligt at bibringe barnet eller den unge en forståelse af handleplanen.

I forhold til anbringelser uden for hjemmet spiller handleplanen en særlig rolle. For en frivillig anbringelse efter servicelovens § 52, stk. 3, nr. 7, er angivelsen af formålet tillige knyttet til bestemmelsen i servicelovens § 53 om det informerede samtykke, hvorefter samtykke fra

forældremyndighedens indehaver og den unge, der er fyldt 15 år, skal omfatte formålet med anbringelsen, se punkt 267. Ved tvangsmæssige anbringelser indgår handleplanen i kommunens indstilling til børn og unge-udvalget om, at der skal træffes en sådan beslutning, og er derfor af væsentlig betydning for afgørelsen.

En handleplan er således både kommunens eget arbejdsredskab i forhold til at sikre en systematisk planlægning af sagen, og et redskab kommunen kan bruge aktivt i forhold til samarbejdet med familien og barnet eller den unge.

228. Når et barn eller en ung er anbragt uden for hjemmet, eller visiteres til et behandlingstilbud for stofmisbrugere efter servicelovens § 101, skal relevante dele af barnets eller den unges handleplan eller helhedsorienterede plan udleveres til tilbuddet.

Servicelovens § 140, stk. 7, sikrer, at der både er pligt og adgang til at kommunen kan udlevere relevante oplysninger om barnets eller den unges forhold til det konkrete anbringelsessted eller behandlingstilbud, hvor barnet eller den unge anbringes eller modtager stofmisbrugsbehandling efter servicelovens § 101. Det kan f.eks. være om barnets eller den unges helbredsmæssige forhold, familieforhold eller sociale problemer.

Det er vigtigt, at de enkelte tilbud kender til de konkrete forhold for barnet eller den unge, der er anbragt eller visiteret til et behandlingstilbud for stofmisbrugere, for på det bedste mulige grundlag at kunne sikre, at barnet eller den unge får den nødvendige og rette indsats. Kommunens udlevering af oplysninger om et barn eller en ungs rent private forhold sker derfor med henblik på at sikre, at barnets eller den behov for hjælp er tilstrækkeligt oplyst.

Kommunens videregivelse af relevante dele af en handleplan eller en helhedsorienteret plan, til tilbuddet vil medføre, at konkrete oplysninger om rent private forhold vedrørende barnet eller den unge, som oplysningerne i planen vedrører, bliver undergivet databehandling, som er omfattet af databeskyttelsesforordningen og databeskyttelsesloven idet oplysningerne kan vedrøre barnets eller den unges evt. sociale problemer eller helbredsmæssige forhold.

Kommunens videregivelse af oplysninger til tilbuddet må aldrig gå ud over, hvad der i det konkrete tilfælde må anses for nødvendigt til brug for tilbuddets indsats over for borgeren. Der skal derfor foretages en konkret vurdering af oplysningerne i i planen, så det kun er de oplysninger i den enkelte plan, som i det konkrete tilfælde kan anses for relevante og nødvendige i forhold til den konkrete indsats, der skal ydes til barnet eller den unge, der må udleveres til det konkrete tilbud.

Både kommunens udlevering af oplysninger til tilbuddet om barnet eller den unge og tilbuddets efterfølgende behandling af disse oplysninger skal i hvert enkelt tilfælde leve op til databeskyttelsesforordningen og databeskyttelseslovens regler, herunder de grundlæggende krav til databehandlingen.

Indholdet i den løbende opfølgning

279. kommunen for det første skal vurdere, om indsatsen skal ændres, dvs. om indsatsen bidrager til at nå de mål, der er opstillet i handleplanen eller den helhedsorienterede plan, og om barnet eller den unge profiterer af indsatsen.

For det andet skal kommunen vurdere, om handleplanen eller den helhedsorienterede plan, jf. § 140 a, skal revideres. Der kan f.eks. være tilfælde, hvor der ikke er behov for en revision af planen, men alene behov for justeringer i indsatsen. F.eks. vil en indsats i form af en kontaktperson, der ikke fungerer optimalt på grund af relationen mellem den unge og den pågældende kontaktperson, kunne justeres ved, at der findes en ny kontaktperson. Et andet eksempel kan være en anbringelsessag, hvor der er opstået problemer, som kan løses ved, at anbringelsesstedet modtager den nødvendige supervision. Omvendt vil der normalt skulle foretages en revision af handleplanen eller relevante dele af den helhedsorienterede plan, hvis der skal ske ændringer i barnets eller den unges behandling, eller hvis der skal foretages nærmere undersøgelser af barnets eller den unges forhold eller lignende.

Opfølgningen skal ikke alene omfatte indsatsen over for barnet eller den unge, men også den indsats som ydes over for familien. Indsatsen kan enten være beskrevet nærmere i forældrenes egen plan eller i barnets eller den unges handleplan, jf. 140 eller helhedsorienterede plan, jf. 140 a. Det betyder, at kommunen skal vurdere, om der skal ske ændringer i den evt. støtte, der er iværksat for forældrene under barnets eller den unges ophold uden for hjemmet. Det gælder uanset, om der er udarbejdet en særskilt plan for støtten til familien, eller om støtten alene fremgår af barnets eller den unges plan.

§ 71 samvær og kontakt

Pkt. 465-

Kapitel 18

Samvær og kontakt med forældrene og andre fra netværket

465. I dette kapitel beskrives reglerne for samvær og kontakt med forældrene og andre fra netværket under barnets eller den unges anbringelse uden for hjemmet, herunder kommunens pligt til at sikre, at forældrene får information om barnets hverdag samt om kommunens bidrag til, at der er et godt samarbejde mellem forældre og anbringelsessted. Dernæst beskrives procedurerne i forbindelse med afbrydelse af kontakt m.v. I kapitlet beskrives også reglerne for børn og unge-udvalgets mulighed for at træffe afgørelse om kontrol med barnets eller den unges brevveksling, telefonsamtaler og anden kommunikation med nærmere angivne personer uden for institutionen.

Samvær og kontakt

§ 71. Barnet eller den unge har ret til samvær og kontakt med forældre og netværk, herunder søskende, bedsteforældre, øvrige familiemedlemmer, venner m.v. under anbringelsen uden for hjemmet. Kommunalbestyrelsen skal under hensyntagen til barnets eller den unges bedste og under hensyntagen til beskyttelsen af barnets eller den unges sundhed og udvikling og beskyttelsen af barnet eller den unge mod overgreb sørge for, at forbindelsen mellem barnet eller den unge og forældrene og netværket holdes ved lige. Ved tilrettelæggelse af samværet, skal der lægges vægt på, at barnet eller den unge også på længere sigt har mulighed for at skabe og bevare nære relationer til forældre og netværket. Kommunalbestyrelsen har i den forbindelse pligt til at sikre, at forældrene får information om barnets hverdag, og til at bidrage til et godt samarbejde mellem forældrene og anbringelsesstedet. En ret til samvær og kontakt, der er aftalt mellem forældrene eller er fastsat i medfør af forældreansvarsloven, opretholdes under barnets eller den unges anbringelse uden for hjemmet, men kan reguleres eller midlertidigt ophæves efter reglerne i stk. 2-5.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen skal om fornødent træffe afgørelse om omfanget og udøvelsen af samværet og kontakten og kan fastsætte nærmere vilkår for samværet og kontakten. Ved afgørelsen lægges særlig vægt på hensynet til barnet eller den unge og formålet med anbringelsen. Der kan ikke efter 1. pkt. træffes afgørelser, som medfører, at samvær og kontakt kun må finde sted mindre end en gang om måneden. En sådan afgørelse sidestilles med en afbrydelse af forbindelsen og skal træffes af børn og unge-udvalget efter stk. 3 og 4. Kommunalbestyrelsen kan med samtykke fra forældremyndighedens indehaver og den unge, der er fyldt 15 år, træffe afgørelse om, at samværet mellem forældre og barnet eller den unge skal støttes ved, at der er en tredje person til stede.

Stk. 3. Når det er nødvendigt af hensyn til barnets eller den unges sundhed eller udvikling, kan børn og unge-udvalget for en bestemt periode træffe afgørelse om, at samvær kun må foregå under tilstedeværelse af en repræsentant for kommunen. Under de samme betingelser og ligeledes for en bestemt periode kan der træffes afgørelse om at afbryde forbindelsen i form af samvær eller brev-, mail- eller telefonforbindelse mellem forældrene eller netværket og barnet eller den unge, ligesom der kan træffes afgørelse om, at barnets eller den unges anbringelsessted ikke må oplyses over for forældrene eller netværket.

Stk. 4. Ved viden eller formodning om, at den person, som barnet eller den unge skal have samvær med, har begået overgreb mod et barn eller en ung, skal børn og unge-udvalget, medmindre særlige forhold taler imod det, for en bestemt periode træffe afgørelse om at afbryde den pågældendes forbindelse med barnet eller den unge i form af samvær eller brev-, mail- eller telefonforbindelse eller om, at samvær kun må foregå under tilstedeværelse af en repræsentant for kommunen.

Stk. 5. Stk. 2-4 finder tilsvarende anvendelse under gennemførelsen af en børnefaglig undersøgelse efter § 50 under ophold på en institution, indlæggelse på et sygehus eller ved benyttelse af det børnehus, som kommunen er tilknyttet, jf. § 50 a, jf. § 51, stk. 1 og 2.

Stk. 6. En afgørelse efter stk. 3 og 4 kan træffes foreløbigt efter reglerne i § 75, når betingelserne herfor er opfyldt.

Stk. 7. En afgørelse om kontrol med barnets eller den unges brevveksling, telefonsamtaler eller anden kommunikation med forældrene kan alene træffes efter § 15, stk. 1, i lov om voksenansvar for anbragte børn og unge.

Stk. 8. Kommunalbestyrelsen i barnets opholdskommune kan yde støtte til udgifter til forældrenes transport i forbindelse med møder i barnets opholdskommune.

§ 153 underretninger

§ 153. Personer, der udøver offentlig tjeneste eller offentligt hverv, skal underrette kommunalbestyrelsen, hvis de under udøvelsen af tjenesten eller hvervet får kendskab til eller grund til at antage,

- 1) at et barn eller en ung under 18 år kan have behov for særlig støtte,
- 2) at et barn umiddelbart efter fødslen kan få behov for særlig støtte på grund af de vordende forældres forhold,
- 3) at et barn eller en ung under 18 år kan have behov for særlig støtte på grund af barnets eller den unges ulovlige skolefravær eller undladelse af at opfylde undervisningspligten, eller
- 4) at et barn eller en ung under 18 år har været udsat for overgreb.

Stk. 2. Børne- og socialministeren kan fastsætte regler om underretningspligt for andre grupper af personer, der under udøvelsen af deres erhverv får kendskab til forhold eller grund til at antage, at der foreligger forhold, som bevirker, at der kan være anledning til foranstaltninger efter denne lov. Børne- og socialministeren kan endvidere fastsætte regler om, at andre grupper af personer har underretningspligt efter stk. 1, nr. 2, i forbindelse med aktiviteter uafhængigt af deres erhverv.

Punkt 72-

Underretning ved mistanke om seksuelle eller fysiske overgreb

72. Efter servicelovens § 153, stk. 1, skal personer, der udøver offentlig tjeneste eller offentligt hverv underrette kommunen, hvis de under udøvelsen af tjenesten eller hvervet får kendskab til eller grund til at antage, at et barn eller en ung under 18 år er udsat for overgreb. Bestemmelsen indebærer en særlig regulering af den underretningspligt, der ellers følger af den almindelige regel i § 153, stk. 1. Formålet er at understrege vigtigheden af, at kommunen så hurtigt som muligt får mulighed for at gribe ind i de tilfælde, hvor der kan være tale om vold eller andre overgreb mod et barn eller en ung, da dette kan have særligt alvorlige konsekvenser for barnets udvikling. Der henvises i den forbindelse til servicelovens § 155, stk. 2, og 155 a, stk. 2, som indeholder særlige regler vedr. vurdering af underretninger inden for 24 timer og om kommunens behandling af underretninger vedr. mistanke om overgreb mod børn.

Med *overgreb* henvises til strafbare handlinger mod et barn eller en ung under 18 år, som er omfattet af straffelovens kapitel 24-26 (seksualforbrydelser, forbrydelser mod liv og legeme samt forbrydelser mod den personlige frihed) samt straffelovens § 210 og § 213.

Underretningspligten gælder i forhold til overgreb mod barnet eller den unge, der finder sted på vedkommendes sædvanlige opholdssted, herunder i hjemmet eller på en institution begået af personer, som barnet eller den unge sædvanligvis omgiver sig med på dette sted. Den gælder også i forhold til overgreb, der sker i omgivelser, hvor barnet eller den unge tilfældigvis har sin gang, og hvor gerningsmanden ikke er en person, som barnet eller den unge sædvanligvis omgiver sig med.

Er der reel og kvalificeret mistanke om, at et barn bliver seksuelt misbrugt, udsat for vold eller andre fysiske overgreb, bør underretteren i samarbejde med den kommunale forvaltning

ligeledes rette henvendelse til politiet. Politiet får herved mulighed for at efterforske sagen. Der henvises i øvrigt til punkt 90 om afværgepligt, punkt 169 om samarbejde mellem politi og kommune samt til kapitel 9 om indsatsen i de regionale Børnehuse over for børn og unge, som er udsat for overgreb.

Det er især personalet i institutioner, skoler, den kommunale forvaltning og på anbringelsesstederne, som skal være særligt opmærksom på tilfælde, hvor der er mistanke om seksuelle eller fysiske overgreb mod børn og unge, herunder hvis der er unge, der har en uhensigtsmæssig seksuel adfærd, så der kan træffes de fornødne foranstaltninger til beskyttelse af barnet eller den unge. Den særlige opmærksomhed skal ligeledes rettes mod seksuelle overgreb, når barnet er anbragt. Alle kommuner skal udarbejde skriftlige beredskaber til sikring af forebyggelse, tidlig opsporing og behandling af sager, hvor der er viden eller mistanke om, at et barn eller en ung har været udsat for overgreb. For nærmere herom se punkt 30-34 i kapitel 1.

(§ 146 Tilsyn)

Punkt 92-

§ 11 Forebyggelse *Den generelle tilsynsforpligtelse overfor alle børn og unge*

92. Servicelovens § 146 fastslår en tilsynsforpligtelse for kommunen og dermed en pligt for kommunen til at interessere sig for de forhold, der har betydning for børn og unges vilkår. Tilsynspligten efter servicelovens § 146, stk. 1, er fortrinsvis af generel karakter og omfatter alle forhold, der har betydning for vordende forældres samt børn og unges livsbetingelser i lokalområdet. Det er således kommunens pligt at gøre andre myndigheder opmærksomme på uhensigtsmæssige forhold, f.eks. utilfredsstillende bolig- og trafikforhold. Kommunens forpligtelse til at udarbejde en sammenhængende børnepolitik, jf. servicelovens § 19, stk. 2, skal ses i sammenhæng hermed, da politikken skal bygge bro mellem de generelle forhold i kommunen og den målrettede indsats for børn og unge med behov for særlig støtte. Eksempler herpå kan være, hvordan man sikrer opmærksomhed på barnets udvikling i første leveår gennem regelmæssig kontakt mellem sundhedsplejersken og forældrene samt børn og unge med behov for særlig støtte, herunder pga. funktionsnedsættelse i dagtilbud og skole eller på, om der er fritids- eller sundhedstilbud nok, som børn og unge med behov for særlig støtte, herunder pga. funktionsnedsættelse kan gøre brug af.

Den generelle tilsynspligt udføres bedst i samarbejde, ikke blot mellem de enkelte forvaltninger i kommunen, men også med andre offentlige myndigheder, som f.eks. Sundhedsstyrelsens embedslægeinstitutioner. Derudover er det nødvendigt med et samarbejde med private og frivillige organisationer og foreninger for, at kommunen kan danne sig et overblik over de sociale tilbud, sundhedsfaglige tilbud og fritidsaktiviteter til børn og unge samt vordende forældre, der er i kommunen. Det er især vigtigt, fordi det giver et overblik over mulighederne for en tidlig forebyggende indsats i forskellige sammenhænge. Bestemmelsen er således også grundlag for den forebyggende virksomhed i samarbejdet mellem skole, politi og de sociale myndigheder, også kaldet SSP-samarbejdet, jf. punkt 571.

Anbringelsessteder
Punkt 387-

Afsnit III

Forhold under anbringelsen m.v.

Kapitel 15

Anbringelsessteder

387. I dette kapitel beskrives de forskellige typer af anbringelsessteder, herunder reglerne for konkret godkendelse af visse typer af anbringelsessteder egnet. Derudover beskrives kommunens pligt til i forbindelse med godkendelsen at sørge for, at plejefamilier, kommunale plejefamilier og netværksplejefamilier deltager i et kursus i at være plejefamilie. I kapitlet beskrives også reglerne om ophold i socialpædagogiske skibsprojekter. Endelig beskrives reglerne for oprettelse af døgninstitutioner m.v., herunder sikrede døgninstitutioner samt kommunens pligt til at sørge for, at der er det nødvendige antal pladser på døgninstitutioner for børn og unge, der skal anbringes uden for hjemmet på grund af betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller på grund af sociale problemer eller adfærdsmæssige problemer.

For en gennemgang af reglerne om generel godkendelse af og tilsyn med anbringelsessteder, herunder plejefamilier, kommunale plejefamilier, opholdssteder og døgninstitutioner efter lov om socialtilsyn henvises der til vejledning om socialtilsyn.

Dgldag...
Punkt 421

Forholdene under anbringelse
Punkt 442- , 452,

Kapitel 17

Anbringelse og forholdene under anbringelsen

442. I dette kapitel beskrives kort reglerne om Tilbudsportalen, som er en landsdækkende oversigt over de kommunale, regionale og private tilbud, samt Tilbudsportalens anvendelse ved valg af anbringelsessted. Derefter beskrives de forskellige hensyn, der skal tages ved valg af anbringelsessted, herunder kommunens pligt til medinddragelse af forældrene og barnet eller den unge, når der skal træffes afgørelse om valg af konkret anbringelsessted i overensstemmelse med den udarbejdede handleplan. Efterfølgende beskrives reglerne for ændring af anbringelsessted med eller uden samtykke fra forældremyndighedsindehaveren og den unge, der er fyldt 15 år. I kapitlet beskrives også reglerne for hjemgivelse og ophør af anbringelsen. Endelig beskrives reglerne om regulering af barnets forhold under anbringelsen, herunder om kommunens overtagelse af den fulde forsørgelse af barnet eller den unge ved anbringelsen.

Inddragelse af forældrene og barnet eller den unge i valget af anbringelsessted

452. Forældrenes og barnets eller den unges accept af det konkrete anbringelsessted har stor betydning for indsatsen. Forskningen har således vist, at konflikter mellem forældrene og anbringelsesstedet påvirker barnet meget negativt. Derfor bør der lægges vægt på at inddrage både forældrene og barnet eller den unge i valget af anbringelsessted. Det vil f.eks. oftest være konstruktivt, at forældrene og barnet eller den unge besøger anbringelsesstedet, før der træffes afgørelse om valg af anbringelsessted. Det er under alle omstændigheder et krav, at barnet eller den unge tilbydes en samtale, før der træffes afgørelse om valg af anbringelsessted, således at barnets eller den unges holdning og ønsker så vidt muligt kommer til at indgå som grundlag for valget af anbringelsesstedet. Samtalen kan dog undlades, hvis der umiddelbart forinden har været afholdt samtale med barnet/den unge efter servicelovens § 50, stk. 3, se punkt 156 og 188-190 for mere herom.

Der er ikke krav om, at forældremyndighedsindehaveren eller barnet eller den unge samtykker til kommunens valg af anbringelsessted, men det er hensigtsmæssigt, at der så vidt muligt søges tilvejebragt en fælles forståelse for valget eller et egentligt samtykke, da det kan gøre det efterfølgende samarbejde mellem forældrene og anbringelsesstedet lettere. Kommunen må i forhold til børn og unge med nedsat funktionsevne være opmærksom på, at der kan være forhold omkring funktionsnedsættelsen, der kan vanskeliggøre denne dialog. Dette bør der i størst mulig omfang tages højde for ved samtalen med barnet eller den unge.

Til gengæld har både forældremyndighedsindehaveren og børn, der er fyldt 12 år, adgang til at klage over kommunens afgørelse om valg af det konkrete anbringelsessted. Dvs. at der f.eks. kan klages over, at kommunen vælger et bestemt opholdssted frem for et andet. En klage over kommunens valg af anbringelsessted har som hovedregel opsættende virkning. Se i øvrigt punkt 383-384 om reglerne i forbindelse med klage over valget af anbringelsessted.

NB PUNKT 458 OM tydeliggørelse af, at der forudsættes et tæt samarbejde mellem den anbringende kommune, forældre og anbringelsessted
Punkt 460 regulering af barnets forhold under anbringelse
NB PUNKT 467 OM information og forebyggelse af konflikter – herunder” understreges kommunens pligt til at forebygge og afhjælpe eventuelle konflikter mellem forældre og anbringelsessted ... ”

Kommunens aftaler med anbringelsesstedet

458. Før barnet anbringes, indgår den anbringende kommune aftale med anbringelsesstedet om anbringelsens forventede varighed, og om de særlige forhold vedrørende barnets eller den unges pleje, behandling, uddannelse m.v., der er angivet i handleplanen. Det bør fremgå af aftalen, hvilken indsats der i det hele skal ydes af anbringelsesstedet. Det anbefales, at der indgås en skriftlig aftale herom med anbringelsesstedet.

I forbindelse med indgåelse af aftalen skal det tydeliggøres, at der forudsættes et tæt samarbejde mellem den anbringende kommune, forældrene og anbringelsesstedet.

Det er meget vigtigt for anbringelsesstedet, at det modtager alle de oplysninger vedrørende barnet eller den unge, som har betydning for anbringelsesstedets opgave med hensyn til barnet eller den unge. Der kan i den forbindelse henvises til, at private, der efter aftale udfører opgaver efter serviceloven, er omfattet af forvaltningsloven og offentlighedsloven, når opgaven udføres. Der henvises til vejledning om retssikkerhed og administration på det sociale område.

Den handleplan for barnet eller den unge, som den anbringende kommune har udarbejdet, er primært et arbejdsredskab for kommunen selv. Indeholder handleplanen alene oplysninger, som er af relevans for anbringelsesstedet, vil handleplanen kunne udleveres til anbringelsesstedet til støtte for arbejdet med barnets eller den unges problemer. Det væsentligste er imidlertid, at kommunen i sin aftale med anbringelsesstedet på baggrund af handleplanen klart definerer, hvilken indsats der skal ydes over for barnet eller den unge.

Inden anbringelsen aftales arten og omfanget af den anbringende kommunes bistand, herunder den fornødne faglige støtte og supervision under opholdet, som er afhængig af anbringelsesstedets ressourcer og faglige viden samt barnets eller den unges særlige problemstillinger.

Endvidere aftales det nærmere, hvordan og i hvilket omfang anbringelsesstedet skal indgå i et samarbejde med den anbringende kommune om barnets eller den unges samvær og kontakt med forældrene. I en række tilfælde vil samværet foregå på anbringelsesstedet, men der kan være tilfælde, hvor det er nødvendigt at flytte samværet væk fra stedet af hensyn til barnet eller den unge.

Aftalen bør desuden indeholde bestemmelser om opsigelsesvarsel for begge parter samt om betalingen for opholdet og eventuelt nærmere om, hvad betalingen skal dække. En plejefamilie kan ikke få dækket merudgifter efter servicelovens § 41, da der ikke er tale om, at barnet bliver forsørget i hjemmet, som er betingelsen for hjælp efter denne bestemmelse. Hvis der er udgifter forbundet med behandlingen af et barn eller en ung med en funktionsnedsættelse, skal udgifterne hertil således dækkes som led i selve anbringelsen.

En kontrakt mellem den anbringende kommune og en plejefamilie eller et opholdssted bør ikke indgå i selve børnesagen, da det alene angiver retsforholdet mellem plejefamilien og kommunen. Oplysninger om vederlag og supervision vil indgå i kontrakten, mens dækningen af øvrige ydelser til plejebarnet skal fremgå af børnesagen. Forældrenes adgang til aktindsigt i kontrakten mellem kommunen og anbringelsesstedet kan alene ske med henvisning til offentlighedsloven.

Information til forældrene og forebyggelse af konflikter mellem forældre og anbringelsessted

Regulering af barnets forhold under anbringelsen, servicelovens § 69, stk. 1

460. Efter servicelovens § 148 skal den kommune, der har pligt til at yde hjælp efter serviceloven, jf. §§ 9-9b i lov om retssikkerhed og administration, løbende føre tilsyn med barnet eller den unge og sikre, at barnets eller den unges behov tilgodeses under anbringelsen. For børn og unge, der er anbragt efter den 30. juni 2003, er det den kommune, der har truffet

afgørelse om anbringelsen, der har pligt til at yde hjælp efter serviceloven. Der henvises til vejledning om retssikkerhed og administration på det sociale område.

Når et barn eller en ung bliver anbragt uden for hjemmet, bliver forældremyndigheden ikke frataget forældrene. Det betyder, at der er en række forhold, som det som udgangspunkt alene er forældrene, der kan tage stilling til. I nogle tilfælde vil barnet eller den unge selv kunne tage et spørgsmål op. Det beror på lovgivningen inden for det enkelte område, hvilke rettigheder barnet eller den unge har.

Retten til at bestemme over en række meget personlige forhold vedrørende barnet eller den unge vil fortsat under en anbringelse tilkomme forældremyndighedsindehaveren. Som typiske eksempler på spørgsmål, som det tilkommer forældrene at træffe bestemmelse om, kan nævnes spørgsmål om dåb (navngivning) og konfirmation. I forhold til forældrenes ret til at bestemme i forhold til konfirmation henvises dog til Ankestyrelsen principafgørelse 1-17, hvor der i den konkrete sag er truffet afgørelse om den unges ret til konfirmation.

Det er vigtigt at være opmærksom på, at de fleste forældre fortsat ønsker indflydelse på deres børns liv, selvom barnet eller den unge er anbragt uden for hjemmet, og det dermed er kommunen, der har ansvaret for barnet eller den unge under anbringelsen. Mange forældre ønsker at samarbejde med kommunen, hvilket blandt andet bør tilskyndes ved så vidt muligt at give forældrene indflydelse på væsentlige beslutninger i barnets eller den unges liv.

Hvis der er tale om faktisk forvaltningsvirksomhed, som f.eks. valg af en praktiserende læge, skole, indkøb af tøj og lignende skal kommunen ikke træffe afgørelse efter denne bestemmelse. Normalt vil det være ting, som kommunen i samarbejde med anbringelsesstedet beslutter, men det bør overvejes, hvilke af disse ting, som forældremyndighedsindehaveren med fordel kan få indflydelse på, så vedkommende stadig har indflydelse på sit barns liv og oplever sig som forælder. Anbringelsesstedet har mulighed for at handle inden for rammerne af kommunens beslutninger efter denne bestemmelse, men kan ikke beslutte, at et barn f.eks. skal vælge skoletilbud og lignende, da det alene er kommunen, der kan træffe beslutning efter servicelovens § 68 b, stk. 1.

Forældrene bevarer forældremyndigheden under anbringelsen, men i praksis har kommunen en vidtgående adgang til at træffe beslutninger om barnets eller den unges forhold, når det er nødvendigt.

Hvis forældremyndighedsindehaveren ikke ønsker at samarbejde med kommunen, eller hvis kommunen vurderer, at der er behov for en afgørelse om barnets eller den unges forhold, som forældremyndighedsindehaveren ikke er enig i, kan kommunen træffe afgørelse efter servicelovens § 69, stk. 1. Der kan træffes afgørelse om barnets eller den unges behandling, uddannelse, anbringelsessted m.v. Der henvises til Ankestyrelsens principafgørelse 52-09.

Hvilke forhold, forældremyndighedsindehaveren selv kan beslutte, og hvilke forhold kommunen træffer afgørelse om, reguleres af, hvad der er nødvendigt af hensyn til formålet med anbringelsen. De afgørelser, som kommunen kan træffe vedrørende barnets eller den unges forhold under opholdet uden for hjemmet, skal angå forhold, som det under hensyn til formålet

med anbringelsen må anses for nødvendigt at træffe bestemmelse om. Afgørelser, der omhandler større ting, bør indarbejdes i handleplanen.

De afgørelser, som kommunen kan træffe, kan angå såvel forhold, som udtrykkeligt er omhandlet i handleplanen, som forhold, der er nye eller uomtalte. En række praktiske spørgsmål om barnets eller den unges dagligdag kan ligeledes nødvendiggøre en egentlig afgørelse fra kommunens side, hvis der opstår konflikter med forældrene om disse spørgsmål.

Det følger af det vidtgående ansvar for barnet eller den unge, som kommunen, jf. retssikkerhedslovens §§ 9-9b, overtager ved anbringelsen, at kommunen om nødvendigt kan træffe afgørelse om undersøgelse og lægebehandling af barnet eller den unge, herunder om indlæggelse til behandling på sygehus, såvel på somatisk som på psykiatrisk afdeling. Kommunen har kompetence til at vælge en praktiserende læge til barnet eller den unge, men særlige forhold vedrørende barnets eller den unges pleje eller behandling bør fremgå af handleplanen. Hvis f.eks. en anbragt mindreårig pige bliver gravid og ønsker abort, kan kommunen samtykke til aborten. Den endelige beslutning herom træffes i sundhedsfagligt regi.

Sådanne beslutninger bør så vidt muligt træffes i forståelse med forældremyndighedsindehaveren, ligesom forældremyndighedsindehaveren som klart udgangspunkt bør informeres i forbindelse med besøg på skadestuen eller lignende.

Kommune kan også i forbindelse med udarbejdelsen af og revision af handleplanen bestemme, at forældremyndighedsindehaveren i overensstemmelse med formålet med anbringelsen kan få indflydelse på nærmere afgrænsede forhold som f.eks. skolevalg og fritidsaktiviteter og evt. selv afholde udgifterne hertil.

Fremsætter forældremyndighedsindehaveren anmodning om at få barnet eller den unge undersøgt for egen regning hos en læge, psykolog eller anden sagkyndig, som de selv vælger, træffer den anbringende kommune afgørelse om, hvorvidt anmodningen kan efterkommes. En sådan anmodning bør som udgangspunkt efterkommes, medmindre ganske tungtvejende modstående hensyn gør sig gældende. Disse hensyn må vurderes i forhold til formålet med anbringelsen samt en eventuel risiko for, at den ønskede undersøgelse kan volde barnet eller den unge skade.

Forældremyndighedsindehaveren kan klage til Ankestyrelsen over afgørelser efter denne bestemmelse.

Se i øvrigt om inddragelsen under anbringelsen af forældremyndighedsindehaver, barnet eller den unge i punkt 373 og 440-441.

467. I forbindelse med at kommunen, jf. punkt 466 skal sørge for, at forbindelsen mellem forældrene og barnet eller den unge holdes ved lige, skal kommunen sørge for, at relationen mellem børn og forældre i videst muligt omfang er til barnets eller den unges bedste.

Da det påvirker anbragte børn og unge negativt, hvis der er konflikt mellem forældrene og anbringelsesstedet, skal kommunen bl.a. medvirke til at forebygge sådanne konflikter. For

forældrene er det som oftest en vanskelig proces, at barnet anbringes, og forældrene ønsker ofte god information om barnets hverdag og en fornemmelse af, at de fortsat opfattes som forældre til barnet eller den unge. Derfor har kommunen pligt til at sikre, at forældrene får den relevante information om barnets eller den unges hverdag, og til at bidrage til et godt samarbejde mellem forældre og anbringelsessted.

Forældrene skal have mulighed for at danne sig et indtryk af barnets eller den unges dagligdag, herunder forholdet til dagtilbud, skole eller uddannelsessted, samt forholdet til venner, aktiviteter og lignende. Der er ikke tale om, at forældrene har krav på en detaljeret beskrivelse af alle forhold i barnets eller den unges liv, men forældrene skal føle, at de opnår en rimelig indsigt i barnets eller den unges dagligdag. Det vil i mange tilfælde være naturligt, at anbringelsesstedet selv informerer forældrene om barnets eller den unges hverdag i forbindelse med det løbende samarbejde mellem forældrene og anbringelsesstedet, men der kan være tilfælde, hvor det er mest hensigtsmæssigt, at orienteringen sker via kommunen. Kommunens forpligtelse er alene at sikre, at forældrene modtager de nødvendige informationer. Det kan f.eks. påses i de aftaler, kommunen indgår med anbringelsesstedet.

Samtidig understreges kommunens pligt til at forebygge og afhjælpe eventuelle konflikter mellem forældre og anbringelsessted. Det kan bl.a. ske ved, at kommunen sørger for, at der er klare aftaler mellem kommune, anbringelsessted og forældre om forholdene under anbringelsen, herunder om graden af samarbejde med og inddragelse af forældrene i de daglige beslutninger. Det kan desuden være hensigtsmæssigt at foranstalte løbende møder mellem forældrene og anbringelsesstedet, så eventuelle konflikter kan tages i opløbet, fordi man får snakket ud om mulige konfliktområder. Hvis der på trods af bestræbelserne opstår konflikter, kan den anbringende kommune spille en vigtig rolle i mæglingen mellem forældrene og anbringelsesstedet, således at det søges undgået, at barnet eller den unge kommer i klemme.